

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Karla Šimky, JUDr. Jaroslava Hubáčka, JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Jana Passera v právní věci žalobkyně: **S. B.**, zastoupena JUDr. Pavlem Ramešem, advokátem se sídlem Bolzanova 1, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 4. 6. 2008, č. j. 61 Az 20/2007 – 18,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Odměna advokáta JUDr. Pavla Rameše **se určuje** částkou 2856 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 4. 6. 2008, č. j. 61 Az 20/2007 – 18, zamítl žalobu podanou žalobkyní (dále jen „stěžovatelka“) proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 26. 2. 2007, č. j. OAM-1-154/VL-07-11-2007, kterým byla žádost stěžovatelky o udělení mezinárodní ochrany zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle ust. § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 352/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Nejvyšší správní soud, po konstatování přípustnosti kasační stížnosti, se ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by totiž tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Kasační stížnost ve věcech azylu může být přijata k věcnému projednání jen tehdy, jestliže přesahuje vlastní zájmy stěžovatele a rozhodování o ní umožní Nejvyššímu správnímu soudu zároveň plnit obecnější sjednocující funkci v systému správního soudnictví. K tomu dochází v případě, že důvodem podání kasační stížnosti je „...natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To prakticky znamená, že přesah vlastních zájmů

stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti soudů.“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 41, dostupný na www.nssoud.cz). Takovým případem může být podle citovaného rozsudku také situace, kdy krajský soud nerespektoval ustálenou judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, či hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Stěžovatelka v kasační stížnosti zpochybňovala rozsah zjištění skutkového stavu, týkajícího se možnosti účinné ochrany před útoky třetích osob na Ukrajině. Rozhodnutí ministerstva pak podle jejího názoru nebylo podloženo dostatečnými důvody. Namítala také, že důvody její žádosti o azyl jsou důvody azylově relevantními.

Z rozhodnutí ministerstva je zřejmé, že vycházelo z informace Ministerstva zahraničí č. j. 106604/2006-LP, ze dne 23. 2. 2006, informace Ministerstva zahraničí USA o dodržování lidských práv na Ukrajině za rok 2005 ze dne 8. 3. 2006 a informace Ministerstva zahraničí č. j. 115019/2005-LP, ze dne 10. 5. 2005, které jsou součástí správního spisu a dále vycházelo z aktuálních informací ČTK. Vzhledem k tomu, že ministerstvo vycházelo při hodnocení důvodů tvrzených stěžovatelkou z citovaných podkladů, nedošlo tak podle Nejvyššího správního soudu k situaci, kdy by řízení o stěžovatelčině žádosti o azyl, a posléze o žalobě, bylo zatíženo hrubým pochybením při zjišťování skutkového stavu ve smyslu citovaného rozsudku ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 41.

K námitce nesprávného právního posouzení pronásledování a obav stěžovatelky ze syna a jeho přátel, Nejvyšší správní soud již dříve vyslovil, že „poskytnutí azylu je zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území ČR, tak jak jsou upraveny např. v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR. Azyl je výjimečný institut konstruovaný za účelem poskytnutí ochrany tomu, kdo z důvodů v zákoně stanovených pocituje oprávněnou obavu z pronásledování ve státě, jehož je občanem. Institut azylu je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů.“ (viz rozsudek soud ze dne 31. 3. 2005, č. j. 5 Azs 268/2004 – 75, dostupný na www.nssoud.cz). K obecné námitce, že situace, v níž se nachází stěžovatelka a které prožívají i další lidé na Ukrajině, nejsou řešeny a jsou státem tolerovány lze odkázat na závěr vyslovený v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2006, č. j. 5 Azs 262/2005 – 47, dostupném na www.nssoud.cz, že „Právně významnou pro zjištění naplnění zákonných podmínek pro udělení azylu se jeví vždy konkrétní situace stěžovatelky, nikoli stěžovatelkou v obecně rovině tvrzená neutěšená situace v řadách policie a na úřadech v zemi původu.“ Rovněž v rozsudku ze dne 27. 3. 2008,

č. j. 4 Azs 103/2007 - 63, www.nssoud.cz Nejvyšší správní soud uvedl, že „Je nesporné, že pokud by stěžovatel ani nenamítal skutečnosti svědčící o tom, že došlo, nebo že by potenciálně mohlo dojít, k zásahu do jeho lidských práv ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu, pak není třeba se situací v jeho zemi původu do detailu zabývat V případě, že žadatel o udělení mezinárodní ochrany však uvádí skutečnosti podřaditelné pod taxativní výčet důvodů pro udělení azylu ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu, pak je třeba žadatelem uváděné skutečnosti konfrontovat se zjištěními týkajícími se politického prostředí v zemi původu žadatele“. V daném případě však sama stěžovatelka potvrdila, že ukrajinské policejní orgány vůči jejímu synovi již v minulosti zasáhly, a ze zpráv, z nichž vycházelo ministerstvo, vyplývá, že reálná možnost obrátit se v případě vyhrožování ze strany soukromých osob na policejní orgány na Ukrajině existuje. Podle obsahu správního spisu (protokol o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 24. 2. 2007) se stěžovatelka v minulosti úspěšně obrátila na policejní orgány a „nechala syna uvěznit“, protože již nemohla dále snášet jeho chování, a také se o způsobech komunikace se synem radila s advokátkou. Ani v žádosti či žalobě nezmínila, že by jí státní orgány Ukrajiny odmítly pomoc, naopak uvedla, že „zastrašovala“ známé jejího syna policií, když jí vyhrožovali.

Nejvyšší správní soud nepochybně, že stěžovatelka může mít z jednání syna a jeho známých obavy a že jsou reálné, ale skutková zjištění nenasvědčují, že by v zemi původu nebyla pro stěžovatelku dostupná kvalifikovaná ochrana ve smyslu čl. 7 odst. 2 Směrnice Rady 2004/83/ES ze dne 29. dubna 2004 o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice“). Výhrůžky a útoky syna a jeho přátel představují podle Nejvyššího správního soudu útoky soukromých osob a nikoliv pronásledování ve smyslu azylového zákona. V rozsudku ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 – 70, publikovaný pod č. 1749/2009 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud zdůraznil, že „čl. 7 odst. 2 kvalifikační směrnice stanoví dvě podmínky pro existenci účinné ochrany v zemi původu. Poskytovatelé ochrany uvedení v čl. 7 odst. 1 poskytují zpravidla účinnou ochranu tehdy, (1) pokud činí přiměřené kroky k zabránění pronásledování nebo způsobení vážné újmy, mimo jiné zavedením účinného právního systému pro odhalování, stíhání a trestání jednání představujících pronásledování nebo způsobení vážné újmy, a (2) pokud stěžovatel má k této ochraně přístup. Obě podmínky musí být splněny kumulativně; v opačném případě není účinná ochrana dostupná“. V případě stěžovatelky obě podmínky zjevně splněny byly. Ze shora uvedených zpráv vyplývá, že na Ukrajině existuje systém ochrany práv občanů, jakkoli je v řadě ohledů nedokonalý. I z výpovědi stěžovatelky vyplývá, že se na státní orgány v zemi původu v minulosti obracela a že jí pomoc nebyla odepřena. Z ničeho, co stěžovatelka uváděla, ani ze zpráv o zemi původu pak ani ministerstvo ani krajský soud nemohly dovodit, že by se tyto okolnosti u stěžovatelky oproti minulosti změnily.

Posouzením ochrany před útoky soukromých osob se již mnohokrát Nejvyšší správní soud zabýval, přičemž závěry z těchto rozsudků dopadají i na pronásledování a násilí ze strany rodinných příslušníků. Např. v rozsudku ze dne 30. 6. 2005, č. j. 4 Azs 440/2004 – 53, dostupném na www.nssoud.cz, Nejvyšší správní soud vyslovil, že „Potíže se soukromými osobami v domovském státě, spočívající např. ve vyhrožování, vydírání apod.

nelze považovat bez dalšího za důvody pro udělení azylu. Za pronásledování se považuje ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak, nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním“. Dále lze odkázat např. na rozsudek ze dne 18. 12. 2003, č. j. 6 Azs 45/2003 – 49, ze dne 31. 3. 2004, č. j. 6 Azs 41/2004 – 67, a ze dne 26. 8. 2004, č. j. 5 Azs 187/2004 – 49, publikovaný ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 401/2004).

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje tedy dostatečnou odpověď na stížní námitky uvedené v kasační stížnosti a Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky.

Nejvyšší správní soud proto shledal kasační stížnost stěžovatelky nepřijatelnou a z tohoto důvodu ji odmítl (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 věta první za použití § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byl-li návrh odmítnut.

Nejvyšší správní soud stěžovatelce ustanovil zástupcem advokáta podle ust. § 35 odst. 8 s. ř. s. a v takovém případě platí odměnu advokáta včetně hotových výdajů stát. Podle ust. § 7, § 9 odst. 3 písm. f) a § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, náleží advokátu odměna za jeden úkon právní služby (doplnění kasační stížnosti) ve výši 2100 Kč a podle ust. § 13 odst. 3 citované vyhlášky náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč. Protože advokát je plátcem daně z přidané hodnoty), zvyšuje se jeho odměna o částku odpovídající této dani, kterou je povinen odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, tj. o 456 Kč. Celková částka odměny tedy činí 2856 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. srpna 2009

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu